

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

15 Οκτωβρίου 2012

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΜΜΑ υποστηρίζει ότι μέσα από τη διαπραγμάτευση με την Τρόικα θα πρέπει να προκύψει **ένα μνημόνιο με μέτρα που θα είναι κοινωνικά δίκαια και θα αποτελούν μια ολική λύση αντιμετώπισης των δημοσιονομικών, διαρθρωτικών και Τραπεζικών προβλημάτων του τόπου. Αποσπασματικά μέτρα και ημιτελές μνημόνιο σήμερα θα μας οδηγήσει σύντομα στην ανάγκη για δεύτερο και πιο επώδυνο μνημόνιο με δραματικές συνέπειες για την οικονομία και το λαό.**

Η Κύπρος έχει ανάγκη από ένα μνημόνιο, που να καθιστά την κυπριακή οικονομία βιώσιμη, να συμβάλει στην πραγματική εξυγίανση και να διασφαλίζει όσο το δυνατό την κοινωνική ισορροπία.

Αυτό το οποίο απαιτείται σήμερα είναι ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο διάσωσης και ανάπτυξης της Κυπριακής Οικονομίας **κάτω από συγκεκριμένες στοχοθεσίες που θα περιλαμβάνουν περικοπές δαπανών, δυστυχώς και εξ' ανάγκης νέες φορολογίες αλλά και διαρθρωτικά μέτρα εξυγίανσης και αναθέρμανσης της Οικονομίας.**

Το μνημόνιο πρέπει να στηρίζει έμπρακτα την ανάπτυξη. **Το ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΜΜΑ υποδεικνύει ότι κατά τη διαπραγμάτευση με την Τρόικα θα πρέπει να προταχθεί η ανάγκη να συμπεριληφθεί επιπρόσθετα με τα ποσά που θα διατεθούν για το δημοσιονομικό έλλειμμα και τις τράπεζες, συγκεκριμένο ποσό (ύψους €1δισ - €2δισ) το οποίο θα διατεθεί σε αναπτυξιακές δράσεις που θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας και αποφέρουν έσοδα στο κράτος. Το ποσό αυτό να κατατεθεί σε Ειδικό Ταμείο Ανάπτυξης το οποίο θα στοχεύει στην ενίσχυση τομέων της οικονομίας με προστιθέμενη αξία.**

Το μνημόνιο πρέπει να υποστηρίζει με συγκεκριμένα μέτρα τη μείωση του διοικητικού φόρτου των κρατικών υπηρεσιών και την πάταξη της γραφειοκρατίας προς όφελος επιχειρήσεων. Πρέπει να προωθεί την πάταξη της φοροδιαφυγής, να ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και να προστατεύει την κοινωνική αποστολή του κράτους.

Επιπρόσθετα για να υπάρξει ουσιαστική ανάπτυξη πρέπει να προχωρήσει ταχύτατα η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών για να ενισχυθεί η ρευστότητα της αγοράς και των επιχειρήσεων.

(I) ΜΕΤΡΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ

Η επιδείνωση των δημόσιων οικονομικών οφείλεται στη δραστική μείωση των εσόδων και την αδυναμία συγκράτησης των κρατικών δαπανών. Τα έσοδα του κράτους εάν δεν ληφθούν μέτρα θα συνεχίσουν να μειώνονται και τα έξοδα του θα αυξάνονται με μεγαλύτερους ρυθμούς.

Η εύθραυστη ανταγωνιστικότητα της Κυπριακής οικονομίας είναι ένα μεγάλο συγκριτικό ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑ που μας φέρνει σε δυσχερή θέση στο ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον. Το ελλειμματικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών φανερώνει τη φθίνουσα ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας. Για την μείωση των δημοσίων δαπανών και τον περιορισμό των ελλειμμάτων που μαστίζουν τα δημόσια ταμεία εισηγούμαστε τα ακόλουθα:

1. **Εξορθολογισμός της ΑΤΑ, κατά τρόπο που η καταβολή της να γίνει πιο δίκαια και να εξοικονομηθούν πόροι για τα κρατικά ταμεία.**
2. **Να θεσμοθετηθεί ο καταρτισμός Κρατικού Προϋπολογισμού με οριζοντα τριετίας.**
3. **Ο Κρατικός Προϋπολογισμός να είναι ισοσκελισμένος στην πράξη και όχι μόνο στους αριθμούς.**
4. **Να επαναξιολογηθούν όλα τα επιδόματα και να γίνουν στοχευμένα στην πράξη ώστε να διασφαλίζονται οι ευάλωτες ομάδες.**
5. **Να γίνουν περικοπές στα επιδόματα κρατικών αξιωματούχων (Προέδρου, Υπουργών, Βουλευτών, Δημάρχων κλπ) και υψηλόβαθμων δημοσίων λειτουργών. Ακολουθώς να γίνει στόχευση επιδομάτων που ισχύουν σήμερα με τελικό στόχο τη μείωση τους κατά 30%.**
6. **Τροποποίηση υφιστάμενης νομοθεσίας που διέπει τα οικονομικά χορηγήματα που παρέχονται στους αιτητές ασύλου. Εξεύρεση τρόπων φορολόγησης των οικονομικών επιδομάτων των μεταναστών.**
7. **Ο υπολογισμός της σύνταξης και του εφάπαξ να γίνεται με βάση τον μέσο όρο των μισθών των τελευταίων 30 μηνών αντί του μισθού του τελευταίου μήνα, για τους υφιστάμενους δικαιούχους κάτω από το υφιστάμενο σύστημα του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.**
8. **Αντί φορολόγησης εταιρειών είτε επί κερδών είτε επί συνόλου κύκλου εργασιών είτε με την μορφή αύξησης του φόρου επί των μερισμάτων να γίνει αύξηση τελών Εφόρου Εταιρειών κατά π.χ 20% (εκτός από τέλος κεφαλαίου).**
9. **Εισηγούμαστε την αυστηρή εφαρμογή της Νομοθεσίας (Περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ.113) και επιβολή και είσπραξη προστίμων στους παρανομούντες (π.χ μη υποβολή ετήσιων Εκθέσεων, εξελεγμένων λογαριασμών).**

(II) ΜΕΤΡΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Το αναπτυξιακό μοντέλο στον τόπο μας χρειάζεται ριζικές αλλαγές και καθολική αναμόρφωση, προκειμένου η Κύπρος να αντιμετωπίσει τις οικονομικές προκλήσεις και να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες και τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα.

Σήμερα, στον τόπο μας, υπάρχει ανάγκη για ένα **ΝΕΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ** που θα στοχεύει στην έξυπνη ανάπτυξη και την αξιοποίηση των τομέων που έχουν υψηλή προστιθέμενη αξία για την οικονομία.

Εισηγούμαστε τα ακόλουθα μέτρα άμεσου αποτελέσματος προκειμένου να οικοδομήσουμε το Νέο Αναπτυξιακό Μοντέλο που έχει ανάγκη η οικονομία μας:

1. **Να επιταχυνθεί η υλοποίηση μεγάλων αναπτυξιακών έργων κρατικών, ημικρατικών και τοπικών αρχών με την εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα**, μέσα από μηχανισμούς σύμπραξης ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Σχήματα συγχρηματοδότησης και αυτοχρηματοδότησης όπως *Public Private Partnerships [PPP], Build Operate Transfer [BOT], Private Finance Initiative [PFI]* θα μπορούν να δημιουργηθούν προκειμένου να βρεθούν τα αναγκαία κεφάλαια που απαιτούνται για την ανάπτυξη κάθε έργου.
2. **Το κράτος να προχωρήσει σε Φορολογική μεταρρύθμιση με στόχο ο συντελεστής φόρου εταιρειών να γίνει πραγματικά 10%** ώστε να επανακτήσουμε συγκριτικό πλεονέκτημα από ανταγωνιστές μας. Ο φορολογικός συντελεστής των εταιρειών πρέπει να γίνει ουσιαστικά και όχι κατ' όνομα 10%. Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με τα ακόλουθα:
 - I. Να υπάρξει πλήρης εξαιρέση φορολογίας μερισμάτων που λαμβάνουν εταιρείες από το Εξωτερικό, χωρίς περιορισμό,
 - II. Τα εισοδήματα από τόκους από καταθέσεις ή από άλλα τοκοφόρα επενδυτικά προϊόντα να φορολογούνται μόνο με εταιρικό φόρο 10%,
 - III. Να ελαχιστοποιηθούν τα έξοδα επιχειρήσεων που δεν αφαιρούνται από τα έσοδα – με παράλληλη φορολογία των χρηστών τέτοιων εξόδων και
 - IV. Να εκδίδονται γνωματεύσεις για περιθώριο κέρδους για να γνωρίζει, ειδικά ο ξένος επενδυτής, με σιγουριά τη φορολογική του υποχρέωση.

3. **Να στηριχθεί η ανταγωνιστικότητα του Τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων με στοχευόμενη προσέγγιση επενδυτών και ανάπτυξη της Μονοθυρικής Πρόσβασης (One Stop Shop) εξυπηρέτησης επενδύσεων.**

Οι επενδυτές είτε από το εξωτερικό είτε από το εσωτερικό πρέπει να εξυπηρετούνται κεντρικά, μακριά από καθυστερήσεις και γραφειοκρατικές αγκυλώσεις. Η προσέλκυση επενδύσεων πρέπει να γίνει με εξωστρέφεια και με προγραμματισμένες δράσεις προς συγκεκριμένους επενδυτές τους οποίους πρέπει εμείς να εντοπίσουμε και να τους διευκολύνουμε να επενδύσουν στην Κύπρο. Για να γίνει αυτό προτείνουμε

- I. Μετατροπή του CIPA σε συγχρηματοδοτούμενη κοινοπραξία ιδιωτικού και δημόσιου τομέα με εκτελεστικές αρμοδιότητες χάραξης πολιτικής στον Τομέα. Να συνεισφέρουν ιδιώτες στον προϋπολογισμό του μαζί με το Κράτος αλλά και να συμμετέχουν στην διοίκηση.
- II. Ανάληψη πρωτοβουλιών για σύναψη και άλλων συμφωνιών αποφυγής διπλής φορολογίας, με εμπλοκή και του ιδιωτικού τομέα.
- III. Ρύθμιση του θέματος των Μισθώσεων (leasing) πράγμα που θα επιφέρει ευελιξία στην αγορά και στη ικανότητα για χρηματοδότηση από μικρές επιχειρήσεις έχει κολλήσει για χρόνια στο Υπουργείο Οικονομικών.
- IV. Να υιοθετηθούν οι εισηγήσεις του CIPA για επίσπευση διάφορων σχετικών νομοθεσιών.

4. **Να θεσμοθετηθεί ως κίνητρο η μείωση της φορολογίας κατά τα πρώτα χρόνια λειτουργίας μιας νέας επιχείρησης διεθνών δραστηριοτήτων.**

Για να κάνουμε την Κύπρο πιο ανταγωνιστική και περισσότερο ελκυστική στους ξένους επενδυτές, πρέπει να δώσουμε πιο ισχυρά κίνητρα από αυτά που δίνουν οι ανταγωνιστές μας. Για να προσελκύσουμε περισσότερες εταιρίες διεθνών δραστηριοτήτων μπορούμε να θεσπίσουμε μειωμένους φορολογικούς συντελεστές για τα πρώτα χρόνια λειτουργίας μιας τέτοιας εταιρίας στην Κύπρο.

5. **Να υιοθετηθεί η προσέγγιση της έξυπνης ανάπτυξης για να ενισχυθούν κατά προτεραιότητα οι τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας** (ενέργεια, υγεία,

περιβάλλον και βεβαίως ο τουρισμός), για ανάπτυξη νέων μορφών επιχειρηματικής δραστηριότητας, που θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας

ειδικά για επιστημονικό προσωπικό. Στις νέες επιχειρήσεις που θα αναπτυχθούν σε αυτούς τους καινοτόμους τομείς θα πρέπει να δοθούν στα πρώτα χρόνια λειτουργίας τους φορολογικές απαλλαγές και δανειακές διευκολύνσεις.

6. **Εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας.** Ο εκσυγχρονισμός ολόκληρου του συστήματος παροχής υπηρεσιών υγείας στην πατρίδα μας θα συμβάλει δραστικά στη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και τη βελτίωση της βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών.
7. **Εφαρμογή συστημάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στις κρατικές υπηρεσίες.** Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών θα περιορίσει δραστικά τα φαινόμενα διαφθοράς, τη γραφειοκρατία και θα επιφέρει απλούστευση των διαδικασιών και μείωση του χρόνου εξυπηρέτησης των πολιτών.
8. **Να στηριχθεί αναπτυξιακά ο κατασκευαστικός τομέας και ο τομέας των ακινήτων ώστε να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και έσοδα για το κράτος.**

Η λογιστική προσέγγιση είσπραξης φόρων από ακίνητα που εδράζεται πάνω σε μια λογική στάσιμης ανάπτυξης είναι αναχρονιστική και αναποτελεσματική. Για την αναθέρμανση του τομέα κατασκευών που άλλοτε ήταν ένας από τους πιο εύρωστους τομείς στον τόπο μας, εισηγούμαστε μια συνολική προσέγγιση που στοχεύει να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για να υπάρξει κινητικότητα στην κατασκευαστική αγορά και στην αγορά ακινήτων.

Για να υπάρξει αυτή η κινητικότητα εισηγούμαστε:

- I. *Να επιτραπεί για τους ιδιοκτήτες γης στα κατεχόμενα η μεταφορά κατασκευαστικών δικαιωμάτων από τις κατεχόμενες στις ελεύθερες περιοχές με τη μορφή Συντελεστή Δόμησης (ΣΔ).*
- II. *Ο ΣΔ είναι εθνικός πλούτος. Ως εκ τούτου πρέπει να τερματιστεί η δωρεάν παροχή ΣΔ από το κράτος σε ιδιοκτήτες μεγάλων αναπτύξεων. Οι ιδιοκτήτες θα πρέπει να αγοράζουν μέρος του αυξημένου ΣΔ που χρειάζονται είτε από πρόσφυγες είτε από ιδιοκτήτες κατεχόμενης γης. Η ρύθμιση αυτή θα ενισχύσει τη φερεγγυότητα και την οικονομική κατάσταση του προσφυγικού κόσμου.*
- III. *Να απελευθερωθεί η ανοικοδόμησης πολυώροφων κτιρίων (ουρανοξυστών) σε περιοχές που μπορεί να γίνει αυτό. Ο επιπλέον*

Συντελεστής Δόμησης (ΣΔ) να αγοράζεται από πρόσφυγες ή ιδιοκτήτες κατεχόμενων περιουσιών.

- IV. Ο επιπλέον ΣΔ που θα υποχρεούται να αγοράζει ο ιδιοκτήτης μιας ανάπτυξης, να αυξάνεται όσο αυξάνεται ο χρόνος καθυστέρησης της ανάπτυξης. Για παράδειγμα για μια ανάπτυξη που θα υλοποιηθεί σε 2 χρόνια ο ιδιοκτήτης να υποχρεούται να αγοράσει το 10% του αυξημένου συντελεστή που χρειάζεται. Αν η ανάπτυξη θα υλοποιηθεί σε τρία χρόνια ο ιδιοκτήτης να υποχρεούται να αγοράσει το 20% του αυξημένου συντελεστή και η υποχρέωση αυτή να αυξάνεται κατά 25% ανά πενταετία. Έτσι για αναπτύξεις που θα γίνουν σε 20 χρόνια να υπάρχει υποχρέωση αγοράς 100% του αυξημένου συντελεστή. Με αυτή τη φόρμουλα δημιουργείται ένα ισχυρό κίνητρο για αναπτύξεις ειδικά των αδρανών οικοπέδων στα κέντρα των πόλεων.
- V. Να εφαρμοστεί αποτελεσματικά η νομοθεσία για πολεοδομική ευταξία για να έχει το κράτος έσοδα εκατοντάδων εκατομμυρίων. Υπάρχουν σήμερα 140 με 150 χιλιάδες οικιστικές μονάδες που δεν είναι πουθενά καταγεγραμμένες ενώ απολαμβάνουν όλες τις υπηρεσίες και όλες τις υποδομές χωρίς να έχουν τακτοποιήσει τις υποχρεώσεις τους στο κράτος.
- VI. Να επισπευτούν οι διαδικασίες έκδοσης των Τίτλων Ιδιοκτησίας στις περίπου 100,000 νόμιμες αναπτύξεις που οι τίτλοι τους δεν εκδόθηκαν μέχρι σήμερα λόγω γραφειοκρατίας.

9. **Μέτρα για εξοικονόμηση θέσεων εργασίας και μείωση των ανέργων Κυπρίων.**

- I. Εφαρμογή του μορατόριουμ για νέες άδειες απασχόλησης αλλοδαπών (τρίτων χωρών) και μη ανανέωση υφιστάμενων αδειών οι οποίες θα λήξουν στο προσεχές μέλλον και αφορούν τουλάχιστον τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που υπάρχει αυξημένη ανεργία Κυπρίων.
- II. Αυστηρή εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας - Νόμος περί της μεταχείρισης στην απασχόληση και την εργασία (2004) και Νόμος περί ίσης μεταχείρισης προσώπων άσχετα με φυλετική και εθνική καταγωγή (2004). Η μη εφαρμογή των πιο πάνω νομοθεσιών οδηγεί στην απασχόληση κοινοτικών εργαζομένων με χαμηλή μισθοδοσία η οποία έχει ως άμεσο αποτέλεσμα τον εκτοπισμό των Κυπρίων ανέργων από την αγορά εργασίας.

(III) ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Στη συγκυρία που διανύουμε οι επικρατούσες διεθνείς και εγχώριες συνθήκες, θέτουν τη ρευστότητα του τραπεζικού μας τομέα παραμένει υπό πίεση.

Η εξυγίανση του κυπριακού τραπεζικού συστήματος είναι μονόδρομος, χωρίς να παραγράφονται οι ευθύνες για τη σημερινή κατάσταση που υπάρχουν είτε στις Διοικήσεις είτε στην Εποπτική Αρχή.

Για να υπάρξει αυτή η εξυγίανση εισηγούμαστε:

1. Να ξεκινήσει η μελέτη για νέους ρυθμιστικούς κανονισμούς που θα διέπουν τη λειτουργία του χρηματοοικονομικού μας συστήματος.

Τα προβλήματα και οι κολοσσιαίες ζημιές που μαστίζουν σήμερα κορυφαία τραπεζικά ιδρύματα του τόπου φανερώνουν ότι επιβάλλεται να βελτιωθούν οι κανονισμοί λειτουργία του χρηματοοικονομικού μας συστήματος.

Μια τέτοια αλλαγή θα βοηθήσει να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα στον τόπο μας, προκειμένου αυτός να συνεχίσει να είναι ο βασικός πυλώνας της οικονομίας του τόπου.

2. Η κρατική στήριξη προς τις Τράπεζες επιβάλλεται να συνοδεύεται:

- Με ταυτόχρονη **μεταρρύθμιση της εταιρικής διακυβέρνησης** στις τράπεζες.
- Με βελτίωση και **ενδυνάμωση της εποπτείας** των πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Με **μείωση των δανειστικών επιτοκίων**.
- Με **μείωση των καταχρηστικών προνομίων και των υπερβολικών απολαβών**.
- Με **επίλυση του προβλήματος των αξιογράφων** προς όφελος των επενδυτών.

3. Στις περιπτώσεις εκποίησης ακινήτου από κάποιο τραπεζικό ίδρυμα, ο ιδιοκτήτης του να απαλλάσσεται από οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση έναντι του τραπεζικού ιδρύματος αναφορικά με το υποθηκευμένο ακίνητο. Από τη στιγμή που το τραπεζικό ίδρυμα εκτίμησε την αξία του ακινήτου με εκτιμητή της επιλογής του, για να χορηγήσει δάνειο, φέρει ευθύνη στην περίπτωση που το ακίνητο δεν μπορεί να καλύψει την αξία του δανείου. Με την εκποίηση του ακινήτου ο δανειζόμενος ουσιαστικά χάνει το ποσό της προκαταβολής (20% - 30%) και σε πολλές περιπτώσεις και τις δόσεις που έχει αποπληρώσει.